

Fakta om Lolland Kommune

Fakta om Lolland Kommune bygger på data fra Danmarks Statistik, Befolkningsprognosen fra 2024-2034 for Lolland Kommune, og baggrundsanalysen fra Plan- og Udviklingsstrategi 2023-2033 "Fra mulighed til virkelighed", og skal være med til at kvalificerer planlægning for hele kommunen.

Geografi

Lolland Kommune har et areal på 886,7 km². Der er ud over Lolland fem øer med fastboende, hvoraf de største er Fejø, Femø og Askø, og samlet set har Lolland Kommune 307,3 km kyst, hvilket er Danmarks tredjelængste.

Landbrugsarealet udgør 76,2 % af arealanvendelsen hvilket er den højeste andel i Danmark, hvor Morsø Kommune med 73,1 % har den næsthøjeste andel af landbrugsareal jf. **tabel 1**. Landbrugsarealet er dermed 28,1 % højere end på landsplan og 17,4 % højere end i Region Sjælland. Den høje andel af landbrugsareal betyder, der er mindre by og, skov og lysåben natur end på landsplan.

By, vej og anlæg udgør således 9,7 % hvilket er 31,7 % mindre end på landsplan og 32,6 % mindre end i Region Sjælland. Skovarealet er det 11 laveste blandt kommuner over 100 km² i Danmark, og er 36,6 % mindre end på landsplan og 28,0 % mindre end i Region Sjælland.

Det lysåbne naturareal, der dækker over søer, åer, vandløb, enge, moser, heder og overdrev udgør 4,9 % af det samlede areal, og det lysåbne naturareal er dermed det 9 laveste i Danmark og det 3 laveste blandt kommuner på over 100 km². Københavns Kommune har til sammenligning 10 % lysåbent naturareal. Det lysåbne naturareal er 57,0 % mindre end på landsplan og 31,9 % mindre end i Region Sjælland.

Samlet set udgør skov og natur 13,4 % af arealet, hvilket er det 10 laveste i Danmark hvor kun otte kommuner i Københavnsområdet og Stevns Kommune har mindre skov og Natur. Det samlede skov og naturareal er 46,0 % mindre end på landsplan og 29,5 % mindre end i Region Sjælland.

Tabel 1. Arealanvendelse jf. Danmarks Statistik i Danmark, Region Sjælland og Lolland Kommune (2021)

Arealanvendelse	Danmark	Region Sjælland	Lolland Kommune
Landbrug	59,5 %	64,9 %	76,2 %
Skov	13,4 %	11,8 %	8,5 %
By, vej og anlæg	14,2 %	14,4 %	9,7 %
Lysåben natur	11,4 %	7,2 %	4,9 %
Uklassificeret	1,5 %	1,7 %	0,7 %

Lolland Kommune rummer en stor geografisk variation. Småøerne i nord, store skove, søhøjlandet, fantastisk landbrugsjord, inddæmmede arealer mod syd og Nakskov Fjord.

Den største aktivitet er samlet omkring hovedfærdselsåreerne. Togforbindelsen Lollandsbanen og hovedvejen Rute 9 er de afgørende øst-vest forbindelser, mens motorvejen er den afgørende forbindelse nord-syd. Kommunens største

byer ligger i tilknytning til disse trafikforbindelser med Nakskov, Søllested og Maribo på øst-vest akse og Rødbyhavn, Rødby, Holeby og Maribo på nord-syd akse.

Hovedparten af kommunens boliger, arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner er placeret i byerne, og særligt Nakskov og Maribo fungerer som centrale servicecentre for resten af kommunen.

Befolkningsudvikling

Indbyggertallet i Lolland Kommune toppede i 1976 med 58.666 indbyggere og har generelt været faldende siden med 1996 som eneste undtagelse.

	1976	2007	2009	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Lang tendens 1976-2024	Mellemlang tendens 2009-2024	Kort tendens 2019-2024
Lolland Kommune	58.666	48.634	47.757	41.615	41.105	40.539	40.107	39.921	39.632	-32,4%	-17,0%	-4,8%
Nakskov	16.425	14.051	13.886	12.691	12.707	12.546	12.495	12.456	12.445	-24,2%	-10,4%	-1,9%
Maribo	5.576	5.988	6.083	5.830	5.790	5.734	5.722	5.734	5.827	4,5%	-4,2%	-0,1%
Rødby	2.413	2.341	2.296	2.066	1.993	2.024	1.983	1.936	1.957	-18,9%	-14,8%	-5,3%
Rødbyhavn	2.334	1.997	1.928	1.624	1.619	1.586	1.544	1.549	1.516	-35,0%	-21,4%	-6,7%
Søllested	1.319	1.513	1.502	1.404	1.354	1.345	1.345	1.363	1.365	3,5%	-9,1%	-2,8%
Holeby	1.859	1.653	1.652	1.397	1.400	1.384	1.400	1.399	1.358	-26,9%	-17,8%	-2,8%
Horslunde	705	756	732	636	630	619	610	611	598	-15,2%	-18,3%	-6,0%
Nørreballe	558	586	570	498	502	489	470	478	476	-14,7%	-16,5%	-4,4%
Bandholm	737	718	725	530	499	487	476	457	443	-39,9%	-38,9%	-16,4%
Stokkemærke	530	528	501	418	405	403	406	410	416	-21,5%	-17,0%	-0,5%
Hunseby	565	451	457	378	374	410	396	384	399	-29,4%	-12,7%	5,6%
Dannemare	447	472	464	421	407	408	406	391	372	-16,8%	-19,8%	-11,6%
Sandby	422	437	421	366	351	350	345	356	348	-17,5%	-17,3%	-4,9%
Errindlev	370	344	317	280	274	263	267	265	274	-25,9%	-13,6%	-2,1%
Lange	434	350	341	283	288	289	282	269	261	-39,9%	-23,5%	-7,8%
Hillested	356	292	283	224	229	234	219	229	230	-35,4%	-18,7%	2,7%
Branderslev	285	231	238	210	207	202	203	0	208	-27,0%	-12,6%	-1,0%
Landdistrikter	21.884	15.278	14.757	12.024	11.831	11.517	11.506	11.608	11.115	-49,2%	-24,7%	-7,6%
Overordnede bymønstre	31.368	29.017	28.804	26.178	25.992	25.725	25.575	25.505	25.509	-18,7%	-11,4%	-2,6%

Tabel 2. Befolkningsudvikling i byer med over 200 indbyggere og landdistrikter

Af **tabel 2** fremgår det, at befolkningstallet i kommunen fra 1976 til 2024, har været faldende. Ikke overraskende er der, de fleste steder, tale om markant tilbagegang. Særlig voldsom er udviklingen i landdistrikterne, hvor der i dag bor knap 10.800 færre end i 1976. Det fald påvirker også de byer, der har landdistrikterne som opland.

Inden for de seneste fem år er tilbagegangen dog bremset op særligt i hovedbyerne og omkring Maribo har de to forstadslandsbyer Hundseby og Hillested haft befolkningsfremgang.

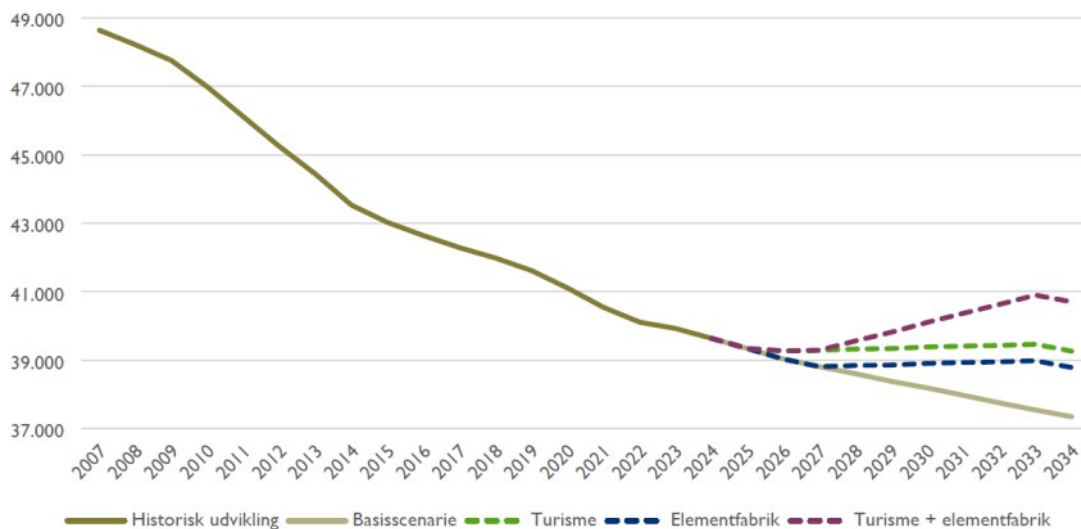
Kort 1 Befolkningsudviklingen fra 2019-2024 på sogneniveau og det overordnede bymønster

Kort 1. viser befolkningsudviklingen i den korte tendens (1. januar 2019-2024) på sogneniveau og i det overordnede bymønster. I de sogne der omfatter byer i det overordnede bymønster er indbyggertallet i byerne trukket fra. Som det fremgår af **tabel 2**, er befolkningstallet for hele kommunen faldet med 4,8 %. De sogne og byer hvor befolkningstallet er faldet mindre end gennemsnittet er gule, mens de sogne og byer hvor befolkningstallet er faldet mere er røde. I de grønne sogne og byer har der været positiv befolkningsudvikling.

Generelt viser **kort 1.** at der har været et større fald i befolkningen i landdistrikterne, men at de sogne der ligger op af Nakskov, Maribo og i udviklingsområdet har klaret sig bedre befolkningsmæssigt end de øvrige dele af kommunen. Det er vigtigt at holde sig for øje, at **kort 1.** viser den korte tendens fra 2019-2024, mens der ikke er nogen sogne på mellemlang eller lang tendens der har haft positiv befolkningsudvikling.

[Befolkningsprognose 2024-2034 for Lolland Kommune, der er udarbejdet af COWI, viser fire scenarier jf. figur 1 \(PDF\).](#)

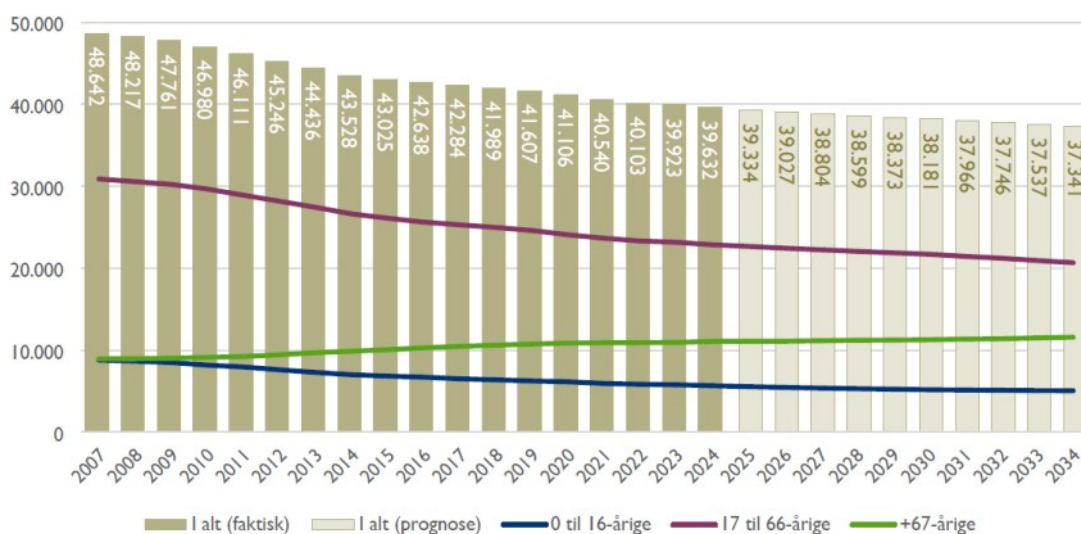
- **Basisscenarie** - Fremskrivning af den historiske udvikling, sammenholdt med alderssammensætningen i kommunen.
- **Turismescenarie** – Sydkystplanen realiseres som beskrevet under 5. Turisme og friluftsliv.
- **Elementfabrik** – Baglandet til tunnelelementfabrikken udvikles som erhvervsområde som beskrevet i 3.1 Erhvervsområder.
- **Fællesscenarie** - Turisme + Elementfabrik

Figur 1. Befolkningsudvikling – De fire scenarier (Befolkningsprognose 2024-2034)

Basissceneriet tager udgangspunkt i den historiske udvikling og de faktiske tal for befolknings sammensætningen tidligere og i dag, og er baseret på følgende parametre:

- **fødselsoverskuddet** – forskellen mellem antallet af levendefødte og antallet af døde
- **flyttebalancen** – forskellen mellem antallet af tilflyttere og fraflyttere fra andre kommuner
- **vandringsbalancen** – forskellen mellem antallet af indvandrere og udvandrere.

Figur 2. Befolkningsudvikling - Basissceneriet (Befolkningsprognose 2024-2034)

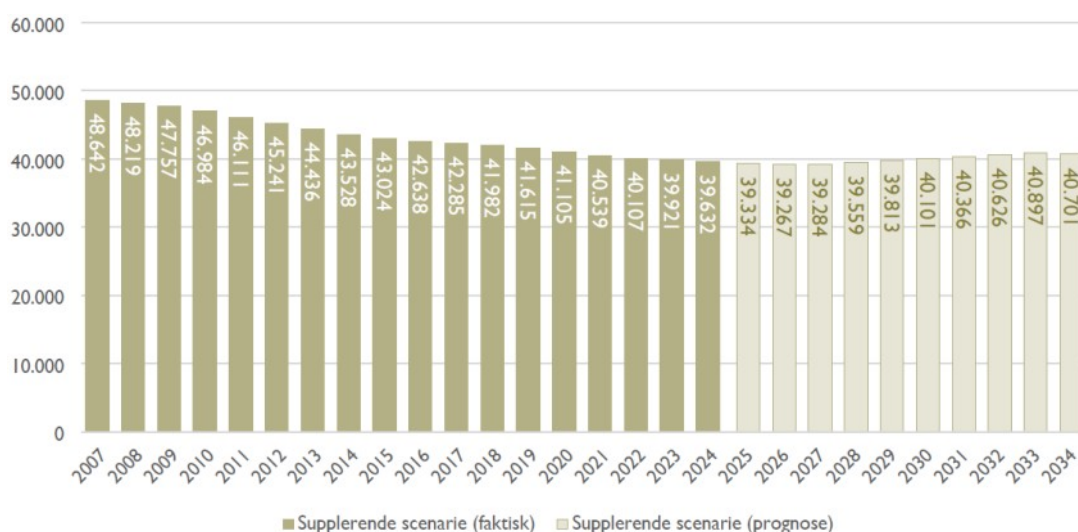
Af **figur 2.** fremgår det, at Lolland Kommune de seneste to år har oplevet den laveste befolkningstilbagegang siden kommunesammenlægningen. Fremskrivningen viser at der i Lolland Kommune i 2034 er et forventet

befolkningstal på 37.341 indbyggere, hvilket er en tilbagegang på knap 2.300 indbyggere (-5,8 %). Prognosen bygger på de historiske data, samt en forudsætning om godt 50 flygtninge i 2024. Det betyder at tilbagegangen i snit vil ligge på knap 230 borgere om året frem til 2034. Som det ligeledes fremgår af grafen, forventes antallet af børn/unge og erhvervsaktive at falde, mens det forventes, at antallet af personer over 67 år vil være svagt stigende.

Turismescenariet tager udgangspunkt i realiseringen af Sydkystplanen, hvor det forventes at der er skabt 1.000 nye arbejdspladser i 2030. Scenariet tager udgangspunkt i en udvikling hvor der skabes 100 nye arbejdspladser om året fra 2025 og frem til 2032. De 100 nye arbejdspladser årligt forventes at medføre 240 nye tilflyttede borgere om året fra 2025

Scenariet med udviklingen af Elementfabrikken, tager udgangspunkt i en bevarelse og udnyttelse af elementfabrikken, der vil betyde, at arbejdspladserne ændrer karakter fra midlertidige til permanente. Dette antages at øge incitamentet for bosætning i forbindelse med beskæftigelse på fabrikken. Det forudsat, at overgangen vil ske gradvist og uden stop i produktionen, eventuelt med overlap mellem produktion af de sidste elementer til Femern og opstart af anden produktion. Det er lagt ind, at 100 arbejdspladser bliver "permanent" om året fra 2027 til 2032, hvilket vil give en befolkningstilvækst på 240 borgere om året.

Figur 3. viser fællesscenariet med både turismeudvikling og udvikling af Elementfabrikken, og er det mest optimistiske scenarie for de kommende 10 år, men viser der er muligheder for at vende udviklingen hvis det lykkedes at realiserer potentialerne omkring Rødbyhavn.

Figur 3. Befolkningsudvikling - Fællesscenariet (Befolkningsprognose 2024-2034)

Flyttemønster

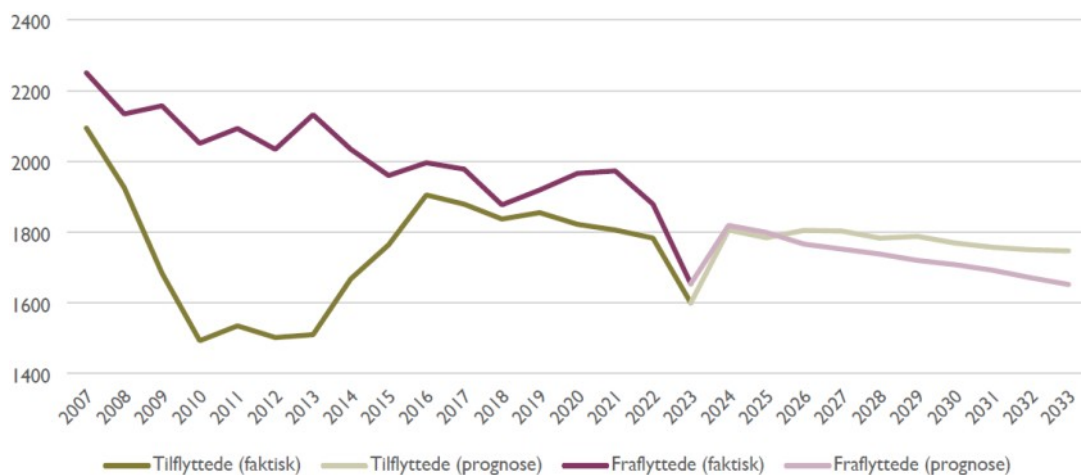
Generelt i vores samfund foregår der i disse år en flytning fra land til by, og den samme udvikling kan også ses inden for Lolland Kommune.

Udfordringerne på det sociale og sundhedsmæssige område er gennem en årrække blevet forstærket af et flyttemønster, hvor de, der fraflytter kommunen gennemsnitligt betragtet er mere beskæftigede, højere uddannede og har færre sociale og sundhedsmæssige udfordringer end dem, der tilflytter. Det har over tid skabt en markant ubalance i befolkningens sammensætning og mellem kommunale indtægter og udgifter.

Indikatorerne forværres i perioden 2009-2014, hvor befolkningstilbagegangen var størst. Det indikerer, at den bagvedliggende tendens var, at det især var ressourcestærke borgere, der fravalgte at flytte til Lolland i denne periode. Der kan dog spores en forbedring både i tilflytternes uddannelses- og beskæftigelsesniveau gennem de seneste år.

Ca. 70 % af tilflytterne vælger at bosætte sig i en af kommunens byer (bebyggelser med mere end 200 indbyggere). Fordelingen af tilflyttere mellem de enkelte byer afspejler bymønstret. De fleste tilflyttere slår sig ned i Maribo og Nakskov. Gennem de sidste godt 10 år er der sket en vis spredning, hvor en større del flytter til Sydlolland – særligt Rødbyhavn.

Flyttebalancen, det vil sige forskellen mellem antal tilflyttere fra andre kommuner og antal fraflyttere til andre kommuner, været negativ siden kommunesammenlægningen jf. **figur 4**. I perioden 2009 til 2013 var antallet af tilflyttere markant lavere end antallet af fraflyttere.

Figur 4. Flyttebalance - Basisscenariet (Befolkningsprognose 2024-2034)

Det medførte, at Lolland Kommune i den periode oplevede en relativt stor befolkningstilbagegang. Siden 2016 har der været en væsentlig mindre forskel i antallet af tilflyttere og fraflyttere, dog med en lille "top" i 2021. I 2023 har Lolland Kommune oplevet et stort dyk antallet af både tilflyttere og fraflyttere. Tilflytningen endte på det næstlaveste niveau kun overgået af de fire år lige efter finanskrisen. Samtidig endte fraflytningen på det absolut laveste niveau siden kommunesammenlægningen.

Flyttelysten har generelt været meget lav i 2023 ikke kun på Lolland, men på landsplan. Ikke siden 2016 har der været færre til- og fraflytninger på landsplan, hvilket sandsynligvis kan tilskrives øget inflation og stigende renter.

Tabel 3. De 20 kommuner, som Lolland Kommune har modtaget flest nye borgere fra i 2023 (Befolkningsprognose 2024-2034)

Mellemkommunale flytninger	Tilflyttere	Fraflyttere	Netto
Guldborgsund	458	501	-43
København	184	175	9
Næstved	100	106	-6
Vordingborg	68	102	-34
Høje-Taastrup	35	31	4
Faxe	33	27	6
Roskilde	32	22	10

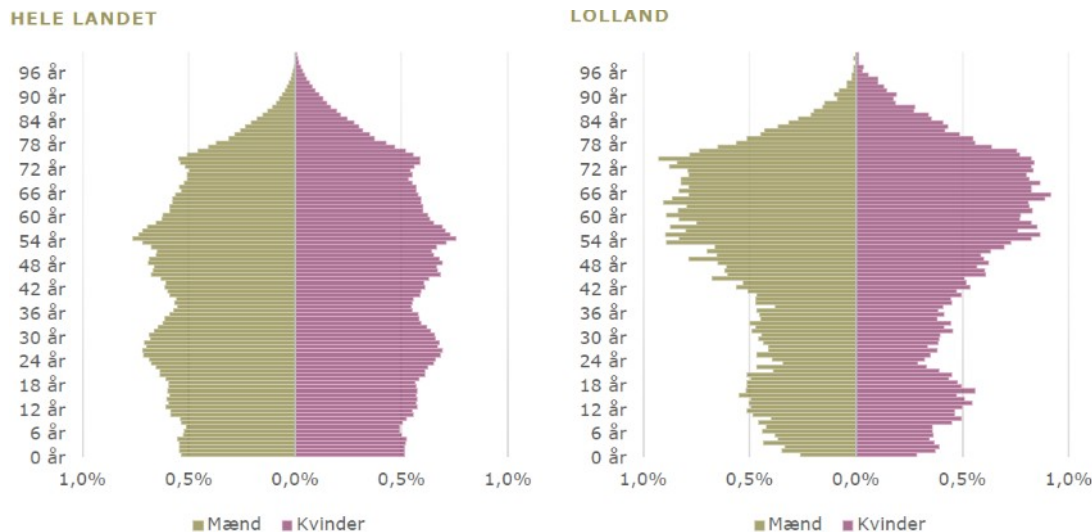
Odense	32	70	-38
Slagelse	30	26	4
Svendborg	27	19	8
Bornholm	23	9	14
Kalundborg	22	14	8
Odsherred	22	16	6
Fredensborg	21	11	10
Frederikssund	21	11	10
Frederiksberg	20	22	-2
Stevns	20	21	-1
Greve	19	10	9
Holbæk	19	18	1
Helsingør	19	12	6

Tabel 3. viser at, godt en fjerdedel af Lolland Kommunes tilflyttere er borgere fra Guldborgsund Kommune, hvilket er kendetegnende for hele perioden fra kommunesammenlægningen (2007-2023). Samtidig modtager Guldborgsund Kommune lige knap en tredjedel af Lolland Kommunes fraflyttere i samme periode, hvilket ikke overraskende gør Guldborgsund til den største afsender og modtager af borgere til og fra Lolland Kommune. København er solidt placeret som andenstørste afsender og modtager i 2023, hvilket også gør sig gældende tidligere år. På de resterende pladser i top-20 findes en række større sjællandske uddannelsesbyer foruden Odense, som ligeledes er en uddannelsesby.

Alderssammensætning

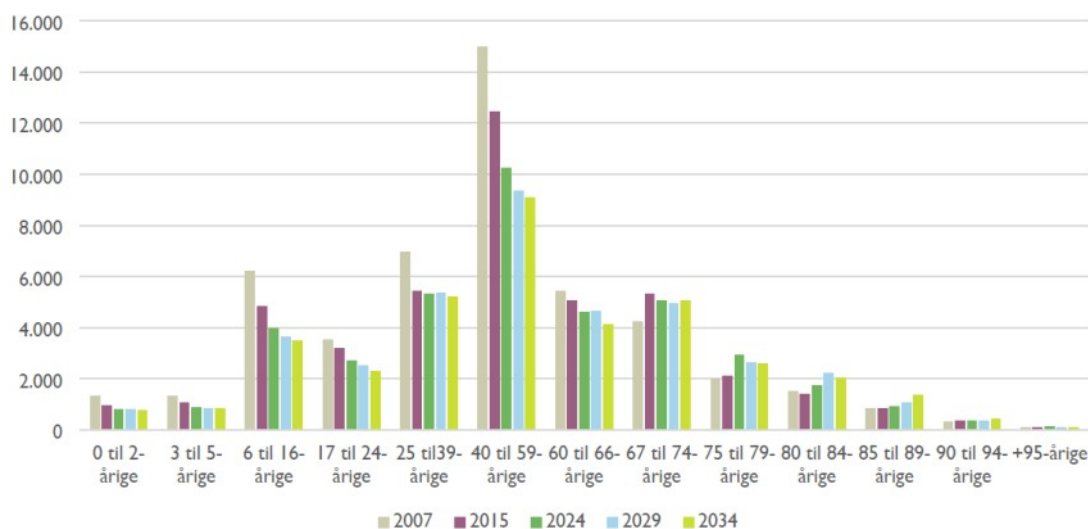
Befolkningspyramiderne i **figur 5.** viser Lolland Kommunes befolkning, opdelt efter køn og alder, sammenholdt med hele landets befolkning.

Den demografiske udvikling i Danmark som helhed betyder, at de fleste kommuner får flere ældre og færre i den erhvervsaktive alder i årene, der kommer. Udviklingen er særligt markant på Lolland, hvor befolkningspyramiden er tykkest i årgangene 60+, jf. **figur 5**, og gennemsnitsalderen det seneste årti er steget fra 46,1 år til 49,2 år i 2024. Det placerer Lolland Kommune med den syvende højeste gennemsnitsalder sammenlignet med alle landets kommuner.

Figur 5. Befolkningspyramider for Lolland Kommune og Danmark (Befolkningsprognose 2024-2034)

Udviklingen skal ses i kombination med, at det mest markante fald i befolkningstallet ses blandt de erhvervsaktive. Som det fremgår af **figur 6**, er det overvejende aldersgrupperne børn og unge samt de erhvervsaktive, der har oplevet befolkningstilbagegang siden kommunesammenlægningen.

Figur 6. Fordeling på aldersgrupper i Lolland Kommune (Befolkningsprognose 2024-2034)

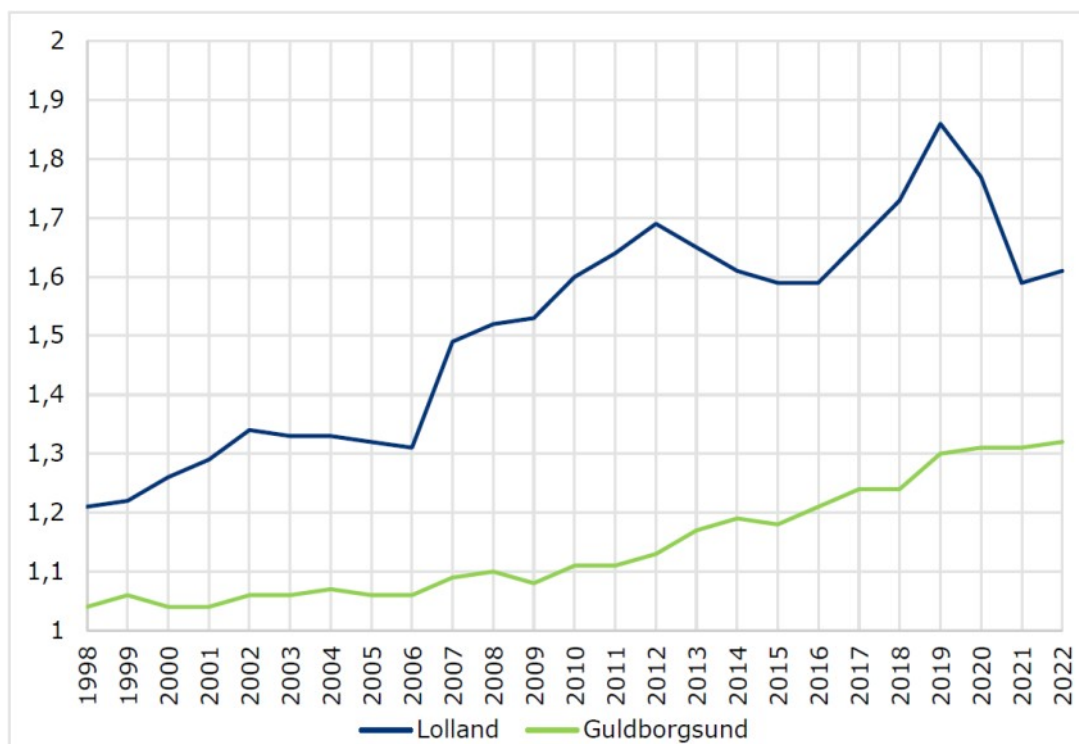
Det er i prognosen fortsat forventningen, at denne udvikling vil fortsætte for disse aldersgrupper. Den erhvervsaktive aldersgruppe 25 til 39-årige samt 60 til 66-årige forventes at opleve en mindre fremgang frem mod 2029, hvorefter aldersgrupperne igen forventes at falde. For gruppen af personer 75 til 79-årige har udviklingen i mange år været stigende, men i Befolkningsprognose 2024-2034 forventes denne gruppe ældre borgere fremadrettet at aftage. Antallet af ældre i aldersgrupperne fra 80 år og opefter vil fortsat være stigende, dog vil den ældste aldersgruppe, de +95-årige, opleve et fald frem mod 2029 for derefter at stige igen.

I praksis skaber udviklingen udfordringer, dels fordi behovet for service ændrer sig i takt med, at befolkningen aldres, og dels fordi en betydelig del af de borgere, der i dag er beskæftiget indenfor velfærdsservicen, må forventes at gå på pension i de kommende år og forsvinde ud af arbejdsstyrken. Dette uden, at der umiddelbart er tilstrækkelig mange til at erstatte dem.

Lolland Kommune er allerede nu i en situation, hvor relativt få skal forsørge relativt mange, og det er en udvikling, der vil blive intensiveret. På den anden side er udviklingen med til at frigive jobs både i den offentlige og den private sektor, og derigennem skabe gode muligheder for bosætning.

Sociale udfordringer

Udover de udfordringer, der er forbundet med en aldrende befolkning og et fald i arbejdsstyrken, skiller Lolland sig ud ved at være den kommune i landet, der forholdsmæssigt løfter den største sociale opgave. Det afspejles i landets højeste socioøkonomiske indeks på 1,61, jf. **figur 7**. Til sammenligning er indekset for Region Sjælland 1,09 og for Guldborgsund Kommune 1,32.

Figur 7. Socioøkonomisk indeks Lolland Kommune og Guldborgsund Kommune 1998-2022 (www.noegletal.dk, Bolig- og Indenrigsministeriet)

Det socioøkonomiske indeks er udtryk for de samlede sociale udfordringer, kommunerne står overfor. Et indeks over 1 betyder, at kommunens sociale udfordringer er større end landsgennemsnittet. Det pludselige fald i 2020 skyldes en ændring i opgørelse jf. udligningsreformen – ikke en ændring i kommunens faktiske forhold.

Kombinationen af et meget højt socioøkonomisk indeks og en markant nedgang i befolkningstallet skaber et pres på den kommunale økonomi, som ikke kan sammenlignes med andre af landets kommuner.

Samtidig kæmper relativt mange af kommunens borgere med det fysiske helbred. Det ses helt konkret i en gennemsnitlig middellevealder, der ligger knap 3 år under landsgennemsnittet. Årsagerne skal ses i sammenhæng med kommunens socioøkonomiske virkelighed.

Økonomi

Lolland Kommune er udfordret af en særdeles presset økonomi ikke mindst set i lyset af en fortsat strukturel underfinansiering.

For befolkningen i Lolland Kommune er gennemsnitsindkomsten lavere end gennemsnitsindkomsten for alle personer i hele landet med knap 19 %, mens gennemsnitsindkomsten er godt 10 % lavere end i landsdelen Vest- og Sydsjælland. Tallene er vist i **tabel 4**. Tallene er gennemsnitsindkomst i alt før skatter med videre i hele kroner.

Tabel 4. Gennemsnitsindkomst 2015, afrundet til nærmeste tusind. Kilde: Danmarks Statistik

2023	Hele landet	Landsdel Vest- og Sydsjælland	Lolland
Indkomst i alt, før skatter mv.	395.535 kr.	357.587 kr.	320.551 kr.